



Dátový prehľad

Recidivisti a prvotrestaní s uloženým nepodmienečným trestom odňatia slobody

verzia PE | apríl 2023

Maroš Terkanič



RECIDIVISTI A PRVOTRESTANÍ, KTORÝM BOL ULOŽENÝ NEPODMIENEČNÝ TREST ODŇATIA SLOBODY – DÁTOVÝ PREHĽAD ZA OBDOBIE 2018 AŽ 2022

Dátový prehľad ukazuje vývoj počtu odsúdených recidivistov (a osôb, vo vzťahu ku ktorým bolo aplikované ustanovenie § 47 ods. 2 TZ – zásada „trikrát a dost“) a prvotrestaných, ktorým bol uložený trest odňatia slobody bez podmieneného odkladu od roku 2018 do roku 2022. Prehľad obsahuje tabuľky za každý rok osobitne (TAB. 3 až 7), celkový počet osôb za všetky sledované roky (TAB. 1), ako aj ročný priemer za dané obdobie (TAB. 2).

Prehľad je rozčlenený z hľadiska druhu trestu (prečin, zločin, obzvlášť závažný zločin a trestný čin podľa zákona č. 140/1961 Zb.), ako aj podľa jednotlivých hladín výmery trestu odňatia slobody (do 2, 4, 6, 8, 12, 20 a nad 20 rokov, vrátane odňatia slobody na doživotie).

Základným zistením dátového prehľadu je, že medzi osobami, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody počas celého sledovaného obdobia dominujú recidivisti (GRAF 1 až 4) a spomedzi nepodmienečných trestov súdy ukladajú prevažne trest odňatia slobody vo výmere do dvoch rokov – to platí tak pre celé sledované obdobia, ako aj samostatne pre rok 2022 (GRAF 3, 4).

Ďalším dôležitým zistením je, že prevažná väčšina trestov odňatia slobody sa ukladá osobám, ktoré sa dopustili ako najprísnejšie trestného činu prečinu (GRAF 1). Tu je však potrebné upozorniť, že druh a výšku trestu významne ovplyvňujú zásady ukladania trestov podľa prvej časti, druhej hlavy, druhého dielu Trestného zákona, osobitne prípady, v ktorých je uložený úhrnný a súhrnný trest, v dôsledku čoho nemožno vylúčiť zohľadnenie predchádzajúcej histórie páchatel'a charakteristickej závažnejšou trestnou činnosťou, čo sa následne prejaví aj v konaní o prečine.

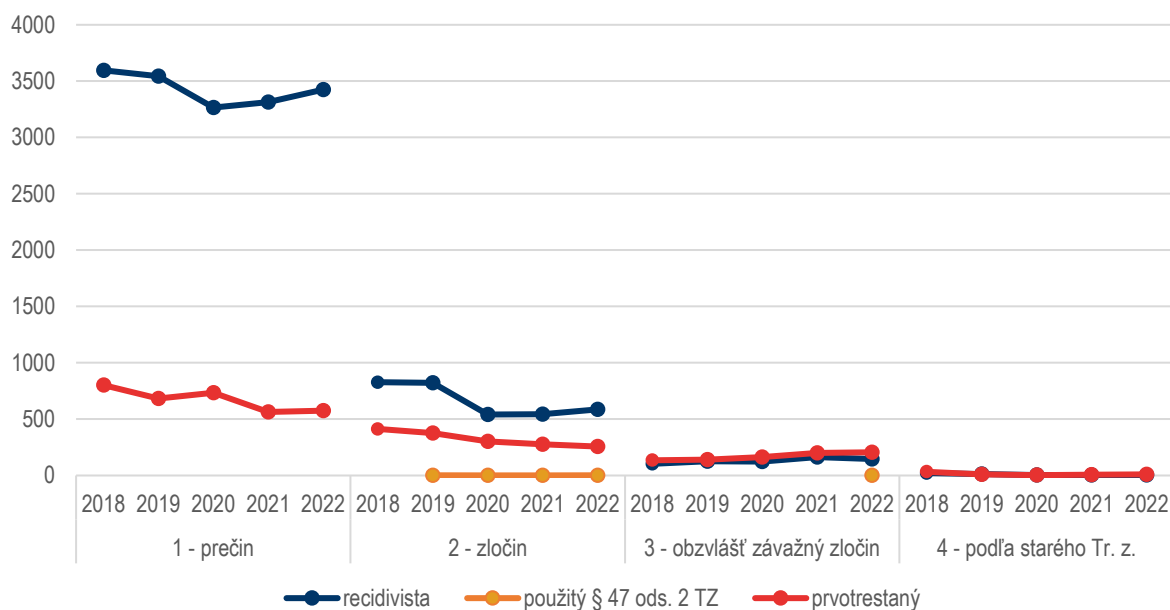
Medzi ďalšie zaujímavé zistenia možno zaradiť vývoj za ostatných päť rokov (GRAF 1), kedy tak pri prečinoch, ako aj pri zločinoch od roku 2020 pozorujeme nižší počet odsúdení na nepodmienečný trest odňatia slobody u prvotrestaných a naopak, rastúci počet daných trestov u recidivistov. V prípade obzvlášť závažných zločinov je vývoj u recidivistov a prvotrestaných počas celých piatich rokov rovnaký.

Pokiaľ ide o podiel recidivistov na všetkých odsúdených na trest odňatia slobody (GRAF 2), tento je v sledovanom období najvyšší pri prečinoch (80 – 90 %), vysoký pri zločinoch (60 – 70 %), relatívne nízky pri obzvlášť závažných zločinoch (40 – 50 %) a kolísavý pri málo početných trestných činoch podľa starého Trestného zákona (30 – 60 %).

Dátový prehľad bol vytvorený za účelom sledovania vývoja vybraných ukazovateľov v prípade schválenia vládneho návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (Parlamentná tlač 1528).

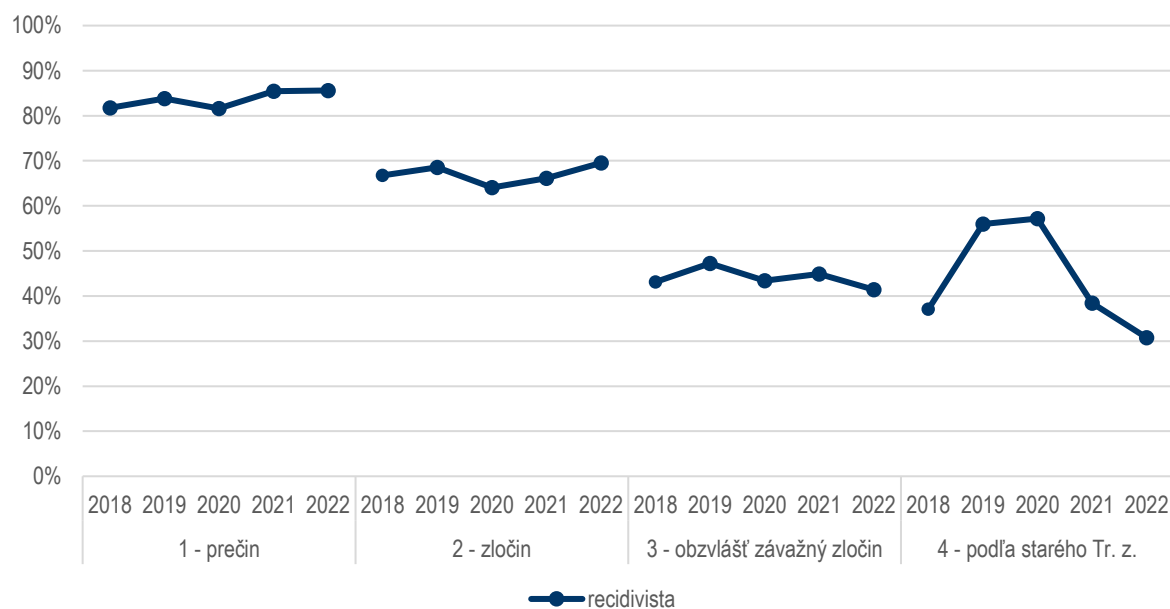


GRAF 1: Počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2018-2022



Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR

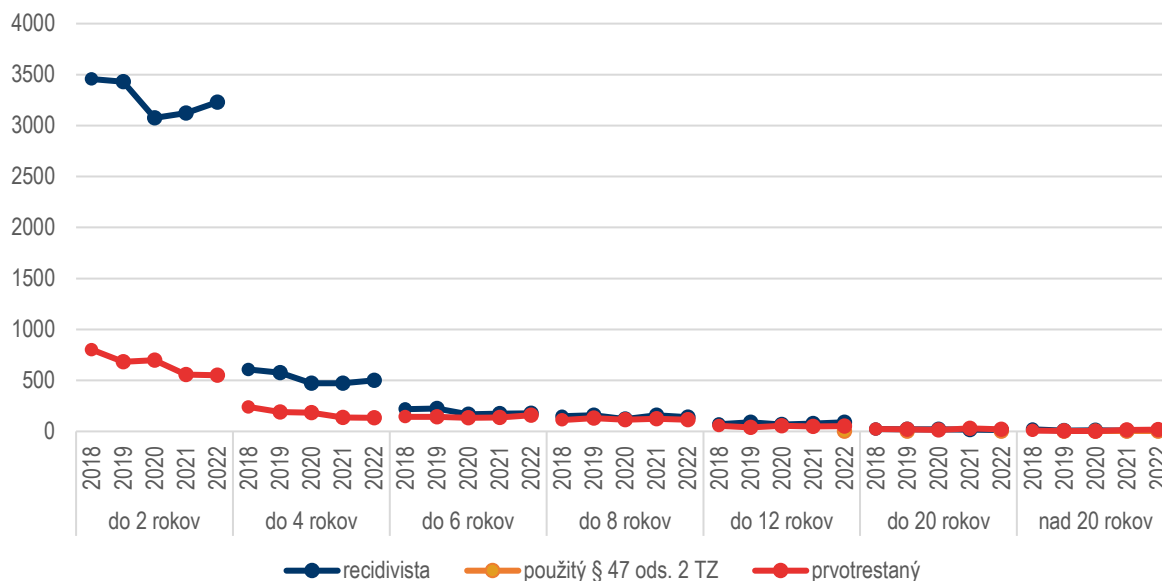
GRAF 2: Podiel recidivistov na všetkých osobách, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2018-2022



Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR

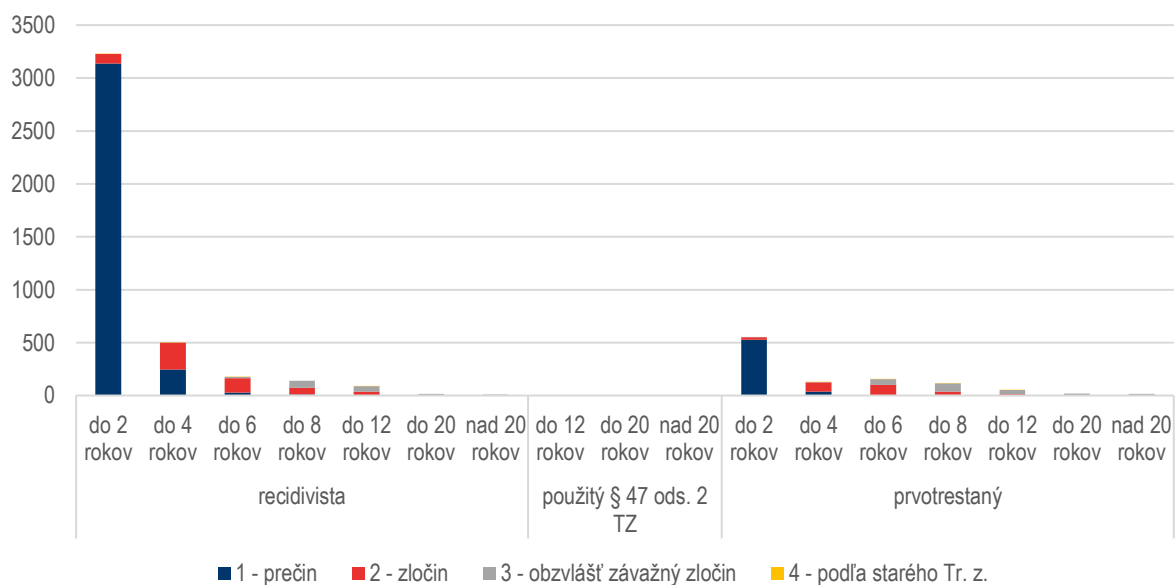


GRAF 3: Počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2018-2022 v členení podľa hladiny výmery trestu



Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR

GRAF 4: Počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v roku 2022 v členení podľa druhu trestného činu a hladiny výmery trestu



Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR



TAB. 1: Celkový počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2018-2022

Druh trestného činu (najprísnejšie trestný)	Hladiny NEPO trestu	Recidivista	Použitý § 47 ods. 2 TZ	Prvotrestaný	Celkový súčet
1 - prečin	do 2 rokov	15 803		3 046	18 849
	do 4 rokov	1 153		236	1 389
	do 6 rokov	125		48	173
	do 8 rokov	41		21	62
	do 12 rokov	14		2	16
	do 20 rokov	3		4	7
	nad 20 rokov	3		1	4
1 - prečin celkom		17 142		3 358	20 500
2 - zločin	do 2 rokov	492		226	718
	do 4 rokov	1 453		622	2 075
	do 6 rokov	761		454	1 215
	do 8 rokov	411		240	651
	do 12 rokov	161		61	222
	do 20 rokov	17	3	9	29
	nad 20 rokov	28	3	12	43
2 - zločin celkom		3 323	6	1 624	4 953
3 - obzvlášť závažný zločin	do 2 rokov	6		7	13
	do 4 rokov	10		7	17
	do 6 rokov	69		206	275
	do 8 rokov	274		333	607
	do 12 rokov	210	1	172	383
	do 20 rokov	71		92	163
	nad 20 rokov	25	1	30	56
3 - obzvlášť závažný zločin celkom		665	2	847	1 514
4 - podľa starého Tr. z.	do 2 rokov	11		14	25
	do 4 rokov	13		17	30
	do 6 rokov	8		9	17
	do 8 rokov	3		6	9
	do 12 rokov	8		13	21
	do 20 rokov	2		3	5
	nad 20 rokov	2		3	5
4 - podľa starého Tr. z. celkom		47		65	112
Celkový súčet		21 177	8	5 894	27 079

Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR



TAB. 2: Priemerný ročný počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2018-2022

Druh trestného činu (najprísnejšie trestný)	Hladiny NEPO trestu	Recidivista	Použitý § 47 ods. 2 TZ	Prvotrestaný	Celkový súčet
1 - prečin	do 2 rokov	3 161	0	609	3 770
	do 4 rokov	231	0	47	278
	do 6 rokov	25	0	10	35
	do 8 rokov	8	0	4	12
	do 12 rokov	3	0	0	3
	do 20 rokov	1	0	1	1
	nad 20 rokov	1	0	0	1
1 - prečin celkom		3 428	0	672	4 100
2 - zločin	do 2 rokov	98	0	45	144
	do 4 rokov	291	0	124	415
	do 6 rokov	152	0	91	243
	do 8 rokov	82	0	48	130
	do 12 rokov	32	0	12	44
	do 20 rokov	3	1	2	6
	nad 20 rokov	6	1	2	9
2 - zločin celkom		665	1	325	991
3 - obzvlášť závažný zločin	do 2 rokov	1	0	1	3
	do 4 rokov	2	0	1	3
	do 6 rokov	14	0	41	55
	do 8 rokov	55	0	67	121
	do 12 rokov	42	0	34	77
	do 20 rokov	14	0	18	33
	nad 20 rokov	5	0	6	11
3 - obzvlášť závažný zločin celkom		133	0	169	303
4 - podľa starého Tr. z.	do 2 rokov	2	0	3	5
	do 4 rokov	3	0	3	6
	do 6 rokov	2	0	2	3
	do 8 rokov	1	0	1	2
	do 12 rokov	2	0	3	4
	do 20 rokov	0	0	1	1
	nad 20 rokov	0	0	1	1
4 - podľa starého Tr. z. celkom		9	0	13	22
Celkový súčet		4 235	2	1 179	5 416

Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR



TAB. 3: Počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2018

Druh trestného činu (najprísnejšie trestný)	Hladiny NEPO trestu	Recidivista	Použitý § 47 ods. 2 TZ	Prvotrestaný	Celkový súčet
1 - prečin	do 2 rokov	3 333		730	4 063
	do 4 rokov	218		59	277
	do 6 rokov	29		9	38
	do 8 rokov	11		2	13
	do 12 rokov	2		1	3
	do 20 rokov	2			2
	nad 20 rokov	1		1	2
1 - prečin celkom		3 596		802	4 398
2 - zločin	do 2 rokov	118		64	182
	do 4 rokov	380		174	554
	do 6 rokov	175		84	259
	do 8 rokov	106		67	173
	do 12 rokov	33		16	49
	do 20 rokov	5		4	9
	nad 20 rokov	10		3	13
2 - zločin celkom		827		412	1 239
3 - obzvlášť závažný zločin	do 2 rokov	3		2	5
	do 4 rokov	2			2
	do 6 rokov	11		47	58
	do 8 rokov	31		40	71
	do 12 rokov	34		29	63
	do 20 rokov	14		17	31
	nad 20 rokov	8		1	9
3 - obzvlášť závažný zločin celkom		103		136	239
4 - podľa starého Tr. z.	do 2 rokov	2		6	8
	do 4 rokov	7		7	14
	do 6 rokov	4		4	8
	do 8 rokov			3	3
	do 12 rokov	3		9	12
	do 20 rokov	2		2	4
	nad 20 rokov	2		3	5
4 - podľa starého Tr. z. celkom		20		34	54
Celkový súčet		4 546		1 384	5 930

Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR



TAB. 4: Počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2019

Druh trestného činu (najprísnejšie trestný)	Hladiny NEPO trestu	Recidivista	Použitý § 47 ods. 2 TZ	Prvotrestaný	Celkový súčet
1 - prečin	do 2 rokov	3 292		616	3 908
	do 4 rokov	216		51	267
	do 6 rokov	25		10	35
	do 8 rokov	6		4	10
	do 12 rokov	3		1	4
	do 20 rokov	1		1	2
	nad 20 rokov				
1 - prečin celkom		3 543		683	4 226
2 - zločin	do 2 rokov	130		61	191
	do 4 rokov	356		135	491
	do 6 rokov	186		101	287
	do 8 rokov	100		64	164
	do 12 rokov	42		9	51
	do 20 rokov	3	1	2	6
	nad 20 rokov	6	1	4	11
2 - zločin celkom		823	2	376	1 201
3 - obzvlášť závažný zločin	do 2 rokov	3		3	6
	do 4 rokov	2		1	3
	do 6 rokov	11		32	43
	do 8 rokov	54		62	116
	do 12 rokov	40		27	67
	do 20 rokov	15		15	30
	nad 20 rokov	2		2	4
3 - obzvlášť závažný zločin celkom		127		142	269
4 - podľa starého Tr. z.	do 2 rokov	6		4	10
	do 4 rokov	2		3	5
	do 6 rokov	3		1	4
	do 8 rokov			1	1
	do 12 rokov	3		1	4
	do 20 rokov			1	1
	nad 20 rokov				
4 - podľa starého Tr. z. celkom		14		11	25
Celkový súčet		4 507	2	1 212	5 721

Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR



TAB. 5: Počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2020

Druh trestného činu (najprísnejšie trestný)	Hladiny NEPO trestu	Recidivista	Použitý § 47 ods. 2 TZ	Prvotrestaný	Celkový súčet
1 - prečin	do 2 rokov	3 003		659	3 662
	do 4 rokov	229		58	287
	do 6 rokov	19		12	31
	do 8 rokov	6		3	9
	do 12 rokov	6			6
	do 20 rokov			2	2
	nad 20 rokov	1			1
1 - prečin celkom		3 264		734	3 998
2 - zločin	do 2 rokov	71		38	109
	do 4 rokov	238		124	362
	do 6 rokov	134		91	225
	do 8 rokov	68		34	102
	do 12 rokov	24		16	40
	do 20 rokov	2			2
	nad 20 rokov	5	1		6
2 - zločin celkom		542	1	303	846
3 - obzvlášť závažný zločin	do 2 rokov			1	1
	do 4 rokov	3			3
	do 6 rokov	15		30	45
	do 8 rokov	46		79	125
	do 12 rokov	37		37	74
	do 20 rokov	18		13	31
	nad 20 rokov	6		3	9
3 - obzvlášť závažný zločin celkom		125		163	288
4 - podľa starého Tr. z.	do 2 rokov				
	do 4 rokov	1		2	3
	do 6 rokov				
	do 8 rokov	2			2
	do 12 rokov	1		1	2
	do 20 rokov				
	nad 20 rokov				
4 - podľa starého Tr. z. celkom		4		3	7
Celkový súčet		3 935	1	1 203	5 139

Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR

**TAB. 6: Počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2021**

Druh trestného činu (najprísnejšie trestný)	Hladiny NEPO trestu	Recidivista	Použitý § 47 ods. 2 TZ	Prvotrestaný	Celkový súčet
1 - prečin	do 2 rokov	3 037		513	3 550
	do 4 rokov	244		32	276
	do 6 rokov	25		12	37
	do 8 rokov	8		6	14
	do 12 rokov				
	do 20 rokov				
	nad 20 rokov				
1 - prečin celkom		3 314		563	3 877
2 - zločin	do 2 rokov	82		41	123
	do 4 rokov	226		99	325
	do 6 rokov	130		84	214
	do 8 rokov	73		43	116
	do 12 rokov	28		8	36
	do 20 rokov	2			2
	nad 20 rokov	2	1	2	5
2 - zločin celkom		543	1	277	821
3 - obzvlášť závažný zločin	do 2 rokov				
	do 4 rokov	1		3	4
	do 6 rokov	18		40	58
	do 8 rokov	77		75	152
	do 12 rokov	48		40	88
	do 20 rokov	14		31	45
	nad 20 rokov	5		11	16
3 - obzvlášť závažný zločin celkom		163		200	363
4 - podľa starého Tr. z.	do 2 rokov	2		4	6
	do 4 rokov	2		2	4
	do 6 rokov			1	1
	do 8 rokov	1		1	2
	do 12 rokov				
	do 20 rokov				
	nad 20 rokov				
4 - podľa starého Tr. z. celkom		5		8	13
Celkový súčet		4 025	1	1 048	5 074

Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR



TAB. 7: Počet osôb, ktorým bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody za 2022

Druh trestného činu (najprísnejšie trestný)	Hladiny NEPO trestu	Recidivista	Použitý § 47 ods. 2 TZ	Prvotrestaný	Celkový súčet
1 - prečin	do 2 rokov	3 138		528	3 666
	do 4 rokov	246		36	282
	do 6 rokov	27		5	32
	do 8 rokov	10		6	16
	do 12 rokov	3			3
	do 20 rokov			1	1
	nad 20 rokov	1			1
1 - prečin celkom		3 425		576	4 001
2 - zločin	do 2 rokov	91		22	113
	do 4 rokov	253		90	343
	do 6 rokov	136		94	230
	do 8 rokov	64		32	96
	do 12 rokov	34		12	46
	do 20 rokov	5	2	3	10
	nad 20 rokov	5		3	8
2 - zločin celkom		588	2	256	846
3 - obzvlášť závažný zločin	do 2 rokov			1	1
	do 4 rokov	2		3	5
	do 6 rokov	14		57	71
	do 8 rokov	66		77	143
	do 12 rokov	51	1	39	91
	do 20 rokov	10		16	26
	nad 20 rokov	4	1	13	18
3 - obzvlášť závažný zločin celkom		147	2	206	355
4 - podľa starého Tr. z.	do 2 rokov	1			1
	do 4 rokov	1		3	4
	do 6 rokov	1		3	4
	do 8 rokov			1	1
	do 12 rokov	1		2	3
	do 20 rokov				
	nad 20 rokov				
4 - podľa starého Tr. z. celkom		4		9	13
Celkový súčet		4 164	4	1 047	5 215

Zdroj: Analytické centrum Ministerstva spravodlivosti SR